

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 12. Rok: 2019 Číslo: 9

V najťažších chvíľach Boh bojuje s nami (z myšlienok pápeža Františka)

Modlitba *Otčenáš* začína pokojným spôsobom: vedie nás k túžbe, aby sa veľký Boží plán uskutočnil uprostred nás. Potom vrhá pohľad na život a vedie nás k prosbe o to, čo potrebujeme každý deň: „každodenný chlieb“. Potom sa modlitba obracia k našim medziľudským vzťahom, často poškvrneným sebeckom. Prosíme o odpustenie a zaväzujeme sa odpúšťať. Ale práve s touto predposlednou prosbou náš dialóg s nebeským Otcom vstupuje takpovediac do prúdu drámy, teda na pôdu konfrontácie medzi našou slobodou a nástrahami Zlého.

Ako je známe, pôvodné grécke vyjadrenie obsiahnuté v evanjeliách je ťažké presne vystihnúť, a všetky moderné preklady trochu pokrívajú. Na jednom prvku sa však môžeme jednomyselne

zhodnúť: pri akomkoľvek chápaní textu musíme vylúčiť, že Boh by bol protagonistom pokušení, ktoré doliehajú na ceste človeka. Ako keby Boh číhal na svoje deti kladením nástrah a pascí. Výklad tohto druhu je v rozpore predovšetkým so samotným textom a je ďaleko od obrazu Boha, ktorý nám Ježiš zjavil.

Modlitba *Otčenáš* začína od „Otče“. A otec nekladie svojim deťom nástrahy. Kresťania nemajú nič do činenia so závistlivým Bohom, ktorý by bol v konkurencii s človekom, alebo by sa zabával uvádzaním ho do skúšky.

Je to Boh, ktorý vždy bojuje za nás, nie proti nám. Otec! Boh Otec! Toto je ten skutočný zmysel, v akom sa modlíme *Otčenáš*.

Tieto dva momenty – skúška a pokušenie – boli tajomne prítomné v živote samotného Ježiša. V tejto skúsenosti sa Syn Boží stal úplne našim bratom, spôsobom, ktorý sa dotýka takmer škandálu. A práve tieto evanjeliové pasáže nám ukazujú, že tie najnáročnejšie

prosby modlitby Otčenáš, tie, ktoré jeho znenie uzatvárajú, už boli vyslyšané: Boh nás nenechal samých,

ale v Ježišovi sa prejavuje ako „Boh s nami“ až do extrémnych následkov.

Ježišov verejný život sa začína pokúšaním: pokúšaním, ktoré prichádza od Satana. Satan tam bol prítomný. Ježiš sa konfrontoval s diablom, bol Satanom pokúšaný. Ale Ježiš odmieta každé pokušenie a vychádza víťazne. Matúšovo evanjelium má zaujímavú poznámku, ktorá uzatvára súboj medzi Ježišom a Nepriateľom: „*Tu ho diabol opustil a prišli anjeli a posluhovali mu*“ (4,11).

Ale ani v čase najväčšej skúšky nás Boh nenecháva samých. Keď sa Ježiš odoberie modliť sa do Getsemani, jeho srdce zachváti nevysloviteľná úzkosť a zakúša samotu a opustenosť, sám, so zodpovednosťou všetkých hriechov sveta

na pleciach. Sám, s nevysloviteľnou úzkosťou. Skúška je tak trýznivá, že sa deje niečo nečakané. Ježiš nikdy neprosil o lásku pre seba samého, ale v tú noc pociťuje v svojej duši smútok až na smrť, a tak prosí o blízkosť svojich priateľov: učeníci, zavalení únavou vyvolanou strachom, však zaspali.

V čase agónie Boh prosí človeka, aby ho neopustil, a človek naopak spí. V čase, keď človek spoznáva svoju skúšku, Boh naopak bdie.

V tých najhorších chvíľach nášho života, vo chvíľach najväčšieho utrpenia, či úzkosti, Boh bdie spolu s nami, bojuje spolu s nami, je vždy blízko nás. Prečo? Pretože je Otec. A otec neopúšťa svoje deti.

To je naša útecha v hodine skúšky: vedieť, že to údolie, odkedy ho Ježiš prekročil, už nie je bezútešné, ale je požehnané prítomnosťou Božieho Syna. On nás nikdy neopustí!

Preto vzdial' od nás, ó Bože, čas skúšky a pokušenia. Ale keď tento čas na nás príde, Otče náš, ukáž nám, že nie sme sami – ty si Otec, – ukáž nám, že Kristus už vzal na seba aj ťarchu tohto kríža. Ukáž nám, že Ježiš nás volá, aby sme ho niesli s ním, odovzdajúc sa s dôverou do Otcovej lásky.

Sv. liturgia – centrum kresťanského kultu

(modlitby v súvislosti s Veľkým vchodom a Symbol viery)

Modlitba *Niktože dostoin*

Počas spevu prvej časti cherubínskeho hymnu sa kňaz modlí túto modlitbu, ktorá tvorí súčasť duchovnej prípravy (aj keď sa nachádza v materiálnej časti) pred prenesením darov.

Táto modlitba je osobnou modlitbou kňaza (je formulovaná v prvej osobe jednotného čísla, teda nemodlí sa v mene všetkých veriacich, ako iných prípadoch) a je smerovaná k Ježišovi Kristovi (za normálnych okolností sú modlitby orientované na Boha - Otca).

V modlitbe kňaz prosí o očistenie duše a pomoc Svätého Ducha, aby odetý milosťou kňazstva mohol obetovať nekrvavú obeť darov chleba a vína.

Na prvý pohľad sa zdá akoby duplikovala modlitbu proskomídie. V niektorých prvých liturgických textoch sa táto modlitba nenachádza. Pravdepodobne ju zostavil a zaviedol sv. Bazil. Táto modlitba je spoločná pre liturgiu sv. Jána Zlatoústeho i sv. Bazila Veľkého. Existujú dohady, že buď bola pridaná v rovnakom čase do oboch liturgií alebo najskôr bola v jednej a neskôr pridaná do druhej.

Pôvod modlitby sa datuje do 8.- 9. st.

Modlitba prínosu

V modlitbe prínosu po Veľkom vchode kňaz vyprosuje od Boha milosť pre dôstojné slúženie tejto nekrvavej obeť. Stojac pred prestolom prosí Nebeského Otca, aby prijal predložené dary chlieb a víno ako príjemnú obeť za hriechy ľudstva a aby milosť Svätého Ducha zostúpila na slúžiacich v chráme, na čestné dary i na všetkých ľudí zhromaždených v chráme.

Bozk pokoja

Prax vzájomného pozdravu počas liturgie patrí medzi veľmi starobylé gestá. Už apoštol Pavol veľmi často vyzýval kresťanov k vzájomnému pozdraveniu sa svätým bozkom ako symbolu vzájomnej lásky a pokoja (porov. Rim 16,16; 1 Kor 16,19; 1 Sol 5, 26; Fil 4, 21...)

Bozk pokoja bol akoby symbolickým znakom ukončenia Liturgie slova. Je to výzva na naše zjednotenie sa v Bohu a tiež navzájom v láske.

Podnetom k zavedeniu tohto gesta bola Ježišova reč, že ak prinášaš dar na oltár, tak sa choď najprv zmieriť so svojím bratom, až potom príď a obetuj svoj dar. (por. Mt 5, 23 – 24).

V obrade bozku pokoja je ešte jeden veľmi dôležitý moment. Je tu nielen výzva k vzájomnej láske, ale tiež konkrétna myšlienka, o čo sa má táto láska opierať. Má sa opierať o Božiu lásku a z lásky k Bohu má vyplývať i láska k blížnemu.

Pôvodná prax bola taká, že bozk pokoja sa praktizoval aj medzi veriacimi v chráme, od 11. st. sa to nepraktizuje.

Symbol viery

Čo znamená zvolanie Dvere, dvere, premúdrost' vnímajme?

Táto výzva sa netýka dverí ikonostasu, ale chrámu. Kedysi diakon upozornil na dvere chrámu, aby cez ne nevošiel nik, kto by narušil posvätnosť liturgickej chvíle, tajomstva, ktoré sa odohráva v chráme. Prvé zmienky o existencii symbolu viery v liturgii pochádzajú z roku 518.

Mikuláš Kabasilas vysvetľuje túto výzvu, ako výzvu veriacim k otvoreniu dverí ich srdc; iné vysvetlenie hovorí, že je to výzva, aby sme strážili dvere svojej duše, kde má vstúpiť Ježiš Kristus, aby dnu nevnikol žiadny nepriateľ.

Tento symbol viery, ktorý bol spočiatku prednášaný iba pri slávení svätého krstu, je vyjadrením toho, že viera

je nevyhnutným predpokladom účasti na eucharistickej obeti. Zaradenie Symbolu viery do liturgie (už v 6. storočí) slúži aj ako obnovenie našich krstných sľubov.

So symbolom viery je spojený obrad mávania vozduchom, ktorý sa začína objavovať až po 15. storočí, ako úkon z jeruzalemskej alebo sýrskej tradície.

Symbolika mávania vozduchom:

1. Svätý Duch, ktorý prichádza na predložené dary
2. Odkrytie hlbokých právd nachádzajúcich sa v liturgii
3. Zemetrasenie pri Vzkriesení Ježiša Krista
4. Vznášanie sa Svätého Ducha nad vodami, keď Boh stvoril svet
5. Symbol Kristovej spravodlivosti o svojich verných

Súčasný profesor liturgiky v Ríme Taft uvažuje aj nad nasledujúcou teóriou: Vozduch bol pôvodne veľmi veľký a zakrýval zvyčajne celý oltár, preto ho dvíhalo aj niekoľko kňazov. Týmto veľkým vozduchom sa 3x pokývalo na výzvu po Vyznaní viery. Čiže kladie dôraz skôr na praktický význam mávania vozduchom, odkrytie čestných darov pred samotnou anaforou.

Liturgický program

Liturgický program po 4. nedeli po Pasche od 13.05. do 19.05. 2019

Pondelok 13.05.	Sv. muč. Glykéria	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	* Lenka † Ján, Ján
Utorok 14.05.	Sv. mučeník Izidor	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Karol, Innes † Michal, Anna
Streda 15.05.	Prep. otec Pachómios Veľký	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Mikuláš * Helena
Štvrtok 16.05.	Prep. otec Teodor Posvätený	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Ján, Anna, Helena † Juraj, Mária
Piatok 17.05.	Sv. apoštol Andronik zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	* Beáta † Fedor, Emil, Jaroslava
Sobota 18.05.	Sv. muč. Teodot z Ankyry	06:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	* o. Ján s rod. * Peter
Nedeľa 19.05.	5. nedeľa po Pasche - o Samaritánke hl. 4	07:30 sv. lit. 07:30 sv. lit. (slov.) 09:00 sv. lit. (csl.) 11:00 sv. lit. (slov.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	LACKOVCE * Monika s rod. * za farnosť * Dominika * Agáta

Liturgický program

Liturgický program po 5. nedeli po Pasche

od 20.05. do 26.05. 2019

Pondelok 20.05.	Sv. muč. Tallelaios	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Helena s rod.</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Pavol, Peter, Michal, Mária</i>
Utorok 21.05.	Sv. veľkí králi a apoštolom rovní Konštantín a Helena	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Michal, Demeter, Mária...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ján</i>
Streda 22.05.	Sv. muč. Bazilisk	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Michal, Michal, Anna</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>František, Jozef, Pavol...</i>
Štvrtok 23.05.	Prep. otec a vyznávač Michal, synadský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Pavína</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Rozália, Mikuláš</i>
Piatok 24.05.	Prep. otec Simeon z Obdivuhodného vrchu zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Juraj (panychída)</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mikuláš (panychída)</i>
Sobota 25.05.	Tretie nájdenie hlavy sv. Jána Krstiteľa	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Tomáš</i> 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Milan s rod.</i>
Nedeľa 26.05.	6. nedeľa po Pasche - o slepom hl. 5	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Matej, Emília</i> 09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Gabriela</i> 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Michal, Jozef, Ivan</i>

Blažený hieromučeník Vasiľ Hopko

(11. máj)

Biskup Hopko sa narodil 21. apríla 1904 v Hrabskom a za kňaza bol vysvätený 3. februára 1929 v Prešove. Po kňazskej vysviacke bol poverený pôsobiť medzi gréckokatolíckmi v Prahe a pomôcť organizovať farnosť. Neskôr bol menovaný za špirituála do seminára.

Dňa 2. januára 1947 bol Vasiľ Hopko menovaný za pomocného biskupa prešovského. Biskupská konsekrácia sa udiala 11. mája 1947 v prešovskej katedrále. Hlavným svätiteľom bol biskup Pavol Peter Gojdič, OSBM.

Biskup V. Hopko pri návštevách farností napomínal a povzbudzoval veriacich k plneniu svojich náboženských povinností a začal pripravovať veriacich aj na ťažké chvíle, ktoré nastali, keď komunisti v roku 1948 uchopti moc do svojich rúk.

Dňa 24. októbra 1957 bol odsúdený Štátnym súdom v Bratislave na 15 rokov väzenia za protištátnu činnosť, zločiny velezrady a vyzvedačstva.

Zlé väzenské zaobchádzanie mu spôsobilo trvalé zdravotné následky. Kvôli tomu ho v roku 1963 prepustili z väzenia a bol umiestnený do Domova dôchodcov v Oseku, avšak stále zostával pod policajným dozorom.

Po spoločensko-politických zmenách v súvislosti s „Pražskou jarou“ bol 2. apríla 1969 bol menovaný za svätiaceho biskupa. Aj toto poslanie vykonával zodpovedne, napriek veku a narušenému zdraviu. Posilňoval veriacich, konsekraval kňazov ako dobrý pastier, zachovávajúc jemu zverenú úlohu. Zomrel 23. júla 1976 v Prešove. Pochovaný bol 28. júla a jeho ostatky boli uložené v krypte prešovskej katedrály.

Vasiľ Hopko naplnil svoje biskupské heslo: „Da vsi jedino budut. - Aby všetci jedno boli“ do bodky a spečatil to svojou vlastnou krvou, keď v duchu tohto hesla a v dobe, ktorá nebola naklonená Bohu a Cirkvi, vydával svedectvo pravde, svojmu presvedčeniu, pre všetkých, ktorých viedol, ktorým bol otcom i pastierom. Doba, v ktorej žil, naplno vydala svedectvo o jeho vnútornom duchovnom živote a o jeho jednote, ktorú prežíval s Bohom.

14. septembra 2003 ho rímsky biskup Ján Pavol II. v Bratislave vyhlásil za blahoslaveného s liturgickou spomienkou na deň 11. máj (deň jeho biskupskej konsekrácie).

Infocentrum

(aktuality a informácie)

* **Archieparchiálny odpust v Hrabskom** sa uskutoční v nedeľu **12. mája 2019** s hlavnou sv. liturgia so začiatkom o 10:30 hod.

* **10. metropolitná púť do Sanktuária Božieho milosrdenstva** v Krakowe – Lagievníkách sa uskutoční v sobotu **18. mája 2019**.

* **Víkendové stretnutie v Bárke**. V dňoch 24. – 26.05. 2019 sa uskutoční víkendové stretnutie detí z nášho protopresbyteriátu na Juskovej Voli. Bližšie informácie u kňazov.

* **Mnohí sa pýtate ako sa správať k zobrajúcim ľuďom pred našim chrámom**. Vo väčšine prípadov ide o vypočítavosť zobrajúcich, ktorí si myslia, že veriaci z chrámu predsa niečo musí dať, veď sa bude hanbiť, že ide priamo z chrámu a nemôže prejsť okolo chudobného bez pomoci. Odporúčame však nepodporovať takto zobrajúcich. Ak chcete posilniť svoje sociálne cítenie, sú iné možnosti pomoci takýmto ľuďom.

* **Letné stretnutia mládeže Juskova Voľa 2019** už majú svoje turnusy s presným termínom trvania. Všetky potrebné informácie na stránke www.gmacbarka.sk, kde nájdete aj online formulár elektronickej registrácie.

Kontakt

Adresa: Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky
Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: kancelária: 057/ 775 3628

Web: www.grkathe.sk

E-mail: úrad: humenne@grkatpo.sk

Zaopatrovanie chorých v nemocnici (non-stop linka): 0907 323 733

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Humennom
Pre vnútornú potrebu farnosti. Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Autori článkov a zodpovední za vydanie: **o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml.**